

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Financial stress by design: examining barriers to social welfare take-up

Simonse, O.

Citation

Simonse, O. (2024, September 11). *Financial stress by design: examining barriers to social welfare take-up*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4083181>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4083181>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Nawoord

NAWOORD

“Some things are up to us, while others are not. Up to us are opinion, motivation, desire, and, in a word, whatever is of our own doing; not up to us are our body, our property, reputation, and, in a word, whatever is not our own doing.”
(Epictetus, *Encheiridion* 1.1).

De reis die eindigde met deze dissertatie begon in het voorjaar van 2019, maar de oorsprong ervan gaat ongeveer vijftien jaar terug, toen ik betrokken raakte bij de oprichting van het platform Wijzer in geldzaken bij het Ministerie van Financiën. Dit platform beoogt de financiële vaardigheden en weerbaarheid van mensen te vergroten. Ondanks mijn geloof in het belang van financiële educatie, besepte ik al snel dat educatie alleen niet voldoende was en dat gedrag van mensen voor een belangrijk deel wordt bepaald door de context waarin het zich afspeelt. In deze periode werd het toepassen van gedragsinzichten steeds populairder onder beleidsmakers in het financiële domein.

Tijdens mijn studie econometrie was ik voornamelijk bezig met statistische modellen, maar ik was altijd al gefascineerd door menselijk gedrag. Dit stimuleerde mij om mij te verdiepen in de psychologie en lessen hieruit te integreren in mijn werk bij Wijzer in geldzaken. Al snel ontdekte ik dat er een aanzienlijke kloof bestond tussen wetenschappelijk onderzoek naar gedragsinzichten en de praktijk van beleidsmakers.

In de daaropvolgende jaren heb ik geprobeerd om een brug te slaan tussen academisch onderzoek en praktijk in financiële educatie. Gedurende deze tijd ontmoette ik Wilco, wiens opmerking in het voorjaar van 2019, “wordt het niet eens tijd dat je gaat promoveren?”, het startpunt markeerde van mijn promotietraject. Na een jaar van voorbereiding in het Dual PhD Program begon ik in september 2020 als buitenpromovendus.

Ik ben de vele mensen die een rol hebben gespeeld in deze reis ontzettend dankbaar. Het is onmogelijk is om iedereen te noemen, maar een paar mensen wil ik in het bijzonder bedanken.

Hilde heeft me vanaf het allereerste begin van deze reis onvoorwaardelijk gesteund. Haar steun was van onschatbare waarde, niet alleen omdat ze in mij geloofde toen ik aan mezelf twijfelde, maar ook omdat ze geduldig was terwijl ik soms afwezig was, wanneer ik eigenlijk aanwezig had moeten zijn.

Wilco was een geweldige promotor. Zijn continue steun en scherpe feedback waren van onschatbare waarde gedurende het hele proces. Ons gedeelde gevoel voor humor maakte de reis des te plezieriger.

Mark was aanwezig toen Wilco zijn terloopse opmerking maakte. Hij heeft me geholpen om van een vaag idee een concreet onderzoeksvoorstel te maken. Tot vervelens toe vroeg hij: “Wat is je onderzoeksvraag?”. En als ik dan begon te praten, zei hij: “Dat is te lang”. Zijn begeleiding in het eerste jaar dwong me om mijn gedachten scherp en gefocust te houden.

Eric en Lotte, mijn tweede promotor en copromotor, waren altijd bereid om hun scherpe inzichten te delen, al leidde dit soms tot milde wanhoop. Hun toewijding aan het verbeteren van de kwaliteit van onze studies was inspirerend en hielp me om mijn werk naar een hoger niveau te tillen. Ze hadden een duidelijke visie op waar de onderzoeken heen moesten, en waren tegelijkertijd zeer scherp op de details.

Minou, Tamara en Leon dienden als inspirerende voorbeelden voor mijn promotie-avontuur, waarschijnlijk zonder het te beseffen. Hun ervaringen en waardevolle adviezen hielpen me valkuilen te vermijden en nieuwe wegen te verkennen in mijn onderzoek. Leons bijdrage aan de experimentele studie in hoofdstuk 7 was daarnaast van onschatbare waarde.

Rick, Dörthe, Bart en Sander waren onmisbaar bij het opzetten en uitvoeren van de kwalitatieve studie van hoofdstuk 5. Ik bewaar zeer dierbare herinneringen aan de gesprekken met huishoudens in financieel kwetsbare situaties die we samen in Den Haag en Eindhoven hielden. Deze zijn richtinggevend geweest voor dit proefschrift.

Gabry's methodologische begeleiding bij het opzetten van een kwalitatieve studie was uiterst waardevol. Haar onverwachte overlijden was een enorme schok. Hoofdstuk 5 is dan ook opgedragen aan haar nagedachtenis als een eerbetoon aan haar bijdrage.

Marikes doortastende analyses hielpen enorm bij het verfijnen van het voorstel en de analyses voor hoofdstuk 6. Haar vermogen om zowel scherp als vriendelijk te zijn is voor mij heel inspirerend en leerzaam.

Marret is het schoolvoorbeeld van iemand met een zeer hoog academisch en ethisch niveau, een berg energie en een enorm gevoel voor humor. Dit alles heeft enorm geholpen bij de totstandkoming van het experiment beschreven in hoofdstuk 7.

Linda en Jens waren moedig genoeg om met mij het avontuur aan te gaan van de literatuurstudie, zonder te weten waar deze reis ons naartoe zou brengen. Hun vastberadenheid en doorzettingsvermogen tijdens deze avontuurlijke reis resulteerden uiteindelijk in hoofdstuk 4 van deze dissertatie.

Dit promotietraject was niet alleen een academische reis, maar ook een persoonlijke ontdekkingstocht. Ik herontdekte het Stoïcisme, dat me opnieuw leerde om tegenslagen te verwerken en me te concentreren op wat ik kon beïnvloeden, namelijk mijn gedachten en acties.

Curriculum vitae

CURRICULUM VITAE

Olaf Simonse werd geboren op 10 maart 1970 in Ede. Hij behaalde zijn Gymnasium- β -diploma aan het Norbertuscollege in Roosendaal in 1988. Na het vervullen van zijn militaire dienstplicht begon hij aan een studie econometrie in Tilburg, waar hij in 1994 afstudeerde.

Na zijn studie trad hij als trainee in dienst bij IBM Nederland. Tussen 1995 en 2007 bekleedde hij verschillende functies binnen het bedrijf, waaronder businessanalist, teamleider en programmamanager. In 2007 maakte hij de overstap naar het ministerie van Financiën, waar hij leiding gaf aan het platform Wijzer in geldzaken.

In 2019 begon Olaf als buitenpromovendus bij de sectie Sociale, Economische en Organisationspsychologie van de Universiteit Leiden. Tijdens zijn promotietraject maakte hij in 2022 binnen het ministerie de overstap van Financiën naar het directoraat-generaal Herstel Toeslagen. In 2023 trad hij in deeltijd in dienst als onderzoeker en adviseur bij het Kenniscentrum Psychologie en Economisch Gedrag, verbonden aan de sectie Sociale, Economische en Organisationspsychologie van de Universiteit Leiden. In datzelfde jaar werkte hij ook bij Brightlands Smart Services Campus in Heerlen als programmamanager van het ELSA Lab Armoede en Schulden. Sinds december 2023 werkt Olaf fulltime voor het Kenniscentrum Psychologie en Economisch Gedrag.

